

M:3

82.567

R A D N Ó T I M I K L Ó S

Meredek út

*

Országos Széchényi Könyvtár

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

RADNÓTI MIKLÓS KÖNYVEI

POGÁNY KÖSZÖNTŐ

Kortárs kiadása, Budapest, 1930.

UJMÓDI PÁSZTOROK ÉNEKE

Fiatal Magyarország kiadása, Budapest, 1931.

LÁBADOZÓ SZÉL

A Szegedi Fiatalok Művészeti Kollégiumának kiadása,
Szeged, 1933.

ÉNEK A NÉGERRŐL, AKI A VÁROSBA MENT

Gyarmati Könyvnyomtatóműhely kiadása,
Budapest, 1934.

UJHOLD

Buday György 8 fametszetével.
A Szegedi Fiatalok Művészeti Kollégiumának kiadása,
Szeged, 1935.

JÁRKÁLJ CSAK, HALÁLRAITÉLT!

Nyugat kiadása, Budapest, 1936.

MEREDEK ÚT

Cserépfalvi kiadása, Budapest, 1938.

KAFFKA MARGIT

(Tanulmány)

A Szegedi Fiatalok Művészeti Kollégiumának kiadása,
Szeged, 1934.

40 -
RADNÓTI MIKLÓS

Meredek út

VERSEK

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

CSERÉPFALVI, 1938

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

M 82567:3

Országos Széchényi Könyvtár

Leltári szám:

V. 899-8465/1863.

HUSZONNYOLC ÉV

Erőszakos, rút kisdéd voltam én,
ikret szülő anyácska, — gyilkosod!
öcsémet halva szülted-é,
vagy élt öt percet, nem tudom,
de ott a vér és jajgatás között
úgy emeltek föl a fény felé,
akár egy győztes, kis vadállatot,
ki megmutatta már, hogy mennyit ér:
mögötte két halott.

Mögöttem két halott,
előttem a világ,
oly mélyről nőttem én,
mint a haramiák;
oly árván nőttem én,
a mélységből ide,
a pendülő, kemény
szabadság tágas és
szeles tetőire.

Milyen mély volt gyerekkorom
s milyen hűvös.

Hívó szavad helyett kígyó
szisszent felém játékaim
kis útain, ha este lett
s párnáimon vért láttam én,
a gyermeket elrémitő,
nagy, hófehér pehely helyett.

Milyen mély volt gyerekkorom,
s milyen magos az ifjuság!
A két halál megérte-é? —
kiáltottam a kép felé,
mely ott süttött szobám falán.
Huszonnyolc éves voltál a k k o r,
a képen huszonöt talán,
ünnepélyes ifju nő,
komolykodó, tünődő.

Huszonnyolc éves voltál a k k o r,
most ugyanannyi lettem én,
huszonnyolc éve, hogy halott vagy,
anyácska! véres szökevény!

Anyácska, véres áldozat,
a férfikorba nőtem én,
erősen tűz a nap, vakít,
lepke kezeddal ints felém,
hogy jól van így, hogy t e tudod,
s hogy nem hiába élek én.

EZ VOLNA HÁT...

E ritkán szálló szó, e rémület,
ez volna hát a termő férfikor?
E korban élek, árny az árnyban;
kiáltottam? már nem tudom mikor.

Ó árny az árnyban, csöndben némaság.
Sziszeg a toll, míg sort a sorhoz űz.
Vad versre készülök és rémült csönd kerít,
csak szúnyogoktól zeng a lomha fűz.

Ó mennyi társ, s a fájdalomban
legtöbbje mégis úri vendég;
emlékeim közt fekszem itt hanyatt,
hamar halálra nővő növendék.

Bársony sötétség nem vigasztal,
és már nem oldoz fel tüskés harag,
virrasztva várom és reménytelen,
mikor derengenek fel a falak.

Reménytelen napokra vénülők,
a régi villongó költőfiút
konok, nehézkes férfi váltja fel,
akit ziháltat már a régi út.

Ziháltat s a kacér kapaszkodót
új váltja fel, halálos, hős orom,
széljárta sziklaszál felé vivő
vad út, mely túlvisz majd e mély koron.

Már onnan jó a szél és hozza híreit,
füttyölni kezd a fölriadt eresz;
az ifju asszony arcát fény legyinti,
felsírja álmát és már ébredez.

Már ébredez, álmos, szelíd szemén
az éber értelem villan megint,
álmára gondol s készül a vadnál
vadabb világba, míg körütekint.

Körültekint és védő, hús keze
néhányszor végigröppen arcomon,
elalszom, fáradt szívem szíve mellett,
s szememre fú a jólismert lehellet.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

ÉJFÉL

Két felleg ül az esti ég
nehéz hajában és egymásra dörög,
éjfél van, összebotlik ép
siralmas szerda és hitvány csütörtök.

Fű nő, rügy izzad, hallgatag
gubók ölében készül már a lepke,
halat pólyálgat a patak,
gyöngy pára száll az álmodó hegyekre.

Gyöngy pára száll pilládra is,
a szádra szárnyas, könnyütestű árnyék,
hajadban kislányos, hamis
fogócska izgató emléke hál még.

Oly szép vagy és oly fiatal!
s én arra gondolok, amíg csodállak,
hogyan vár talán még diadal
és várnak még beszédes pálmaágak!

ESTE A HEGYEK KÖZÖTT

1.

Az este már a fák közt markolász,
mikor a mélyben feltűnik a ház
s a síkos lejtő aljában tömör
hagymaszaggal s meleggel üdvözöl.

Míg léceim a falnak állítom,
hóförgeteg fut át a kis hidon,
hajamba kap s az ajtóhoz közel,
akár egy búcsuzó lány, átölel.

2.

Gőzölnek benn a fáradt emberek,
a kandi lámpán fenn egy régi ág,
Szilveszterről maradt fagyöngy remeg
s az esti ablak csupa jégvirág.

Visszatérek hozzád, mert kívánlak
és úgy kiáltok majd, ahogy az éji
fényben kiált a sarkok Nansene,
mikor a messzi fénylő célt eléri.

Ó, mily régóta is szeretlek!
két napja már, hogy nem ölelsz meg!
Körmöm lehellem és már írom is:
„szeretni foglak túl a síron is!“

Körmöm sikolt s a fényes üvegen
szép neved betűi megmaradnak,
s a ringató betűk virágos alján
érzelmesen könnyezni kezd az ablak.

Országos Széchényi Könyvtár

3.

„Eszem, iszom, iszom, eszem,
mit is tehetnék én,
szeretnék itt egy-két órát
üldögegni békén . . .“

S míg dúdolok
a fáradtság
lassan rámszakad.

Foszlik a szó,
s alattam már
alvásra vár a pad.

4.

Az utak is sötétbe vesztek,
este van s a fekhelyem kemény,
de tollam még ne maradj veszteg,
épülj tovább álmos költemény!

5.

Az ember a hóban vándorol,
léceit fel- és lecsatolja,
betér egy házba, eszik, iszik
s elernyed, nincsen semmi dolga.

Az ember eszik csak és iszik,
aztán számolgat lassan húszig,
elalszik s langy tengerben úszik,
álmait vigyázza téli ég,
ékes szavak alusznak benne
s felette kisdéd hópihék.

6.

Elűl a szél és újra hull a hó,
hullása ringó, ringató.
Puhán alusznak lenn a hegy meleg
sarában a szakállas gyökerek,
szuszognak és felsírnak néha,
álmukba lobban nyári ágaik
zöldfényű, könnyű buboréka.

HÁROM HUNYORÍTÁS

1.

Odakinn már setteng a reggel
és a parton túli hegyekkel
arany szárnyu szellők játszanak.

Így fekszem, ringó félhomály van,
a körtében alszik az áram,
de fölébred és felkél a nap ;

végigkutatja fekhelyem és
az ablak most csupa rezzenés,
zengő négyszög, tüzes csobogó,
futó fényben lengő lobogó.

2.

Figyelj csak, hármat jobbra lépeget
az asztalon, hármat meg balra lép
a lassan ébredő virágcserep,

s a megriadt pohár gyors fényeket
irkál a falra s fürge gondokat
űz az álomtól kerge gondolat.

3.

Tegnap ujság fekszik a földön,
alvó címeit most ujraköltöm
s tiszta szobámon átalúszik a
förtelmes Politika.

Már figyelem a távol híreket,
már egy-egy szó ritmusra lépeget,
hogy tagjaim az álmot levessék,
s ujjamig szalad az idegesség.

HIMNUSZ A NILUSHOZ

Dicsérlek zöldelő!
a mélyből törsz elő
s messze síkra áradsz,
te áradó!

A fénytől szinte vak
csordák tolonganak
s csupa zöld ragyogás
a legelő.

Te öntözöd, folyó!
s a földig roskadó
fákról szedegethet
a kolduló,

a vándorló szegény,
aki a kőkemény
rend alján háborog
s villongva nő.

Hempergő jóság vagy,
termést bőséggel adj,
tömöttre tömd a csűrt,
adakozó!

Dicsérlek zöldelő
Nilus, illatozó!
a mélyből törsz elő
s a naptól lángoló
messze síkra áradsz,
te áradó!

te bőven áradó,
halaktól hemzsegő,
hajóktól duzzadó,
partokra szökkenő
búgó szelídség,
feltörő harag!

téged dicsér a hold
s téged dicsér a nap!

CHARTRES

Kőszent mozdul meg oszlopán, nyolc óra már,
a tompa fény hulló sötétre vár.

S hang szól magasból: testben éltem én,
de mégsem test szerint vitézkedém.

Éj leselkedik; a szent beáll a sorba
holt kőnek újra most. Az álla csorba.
Vihar harapta ki, vagy vasfogu pogány?

Eltűnt.

Kezében tábla volt és fény a homlokán.

Országos Széchényi Könyvtár

CARTES POSTALES

Chartresből Páris felé

A vonaton a lámpa haldokolt,
a lengő ablakokra néha rátapadt a hold,
szemközt katona ült, szívéen egy szőke lány
világított. A lány mosolygott, könnyű álma volt.

Versailles

Felforr a tó és tükre pattan,
kővér halakból dől az ikra,
karcsu lányok nézik mozdulatlan,
arany csöppek hullnak lábaikra.

Jardin du Luxembourg

A gyermekek turkáló ujjain
még vígan perg a friss homok,
de hívogatják őket már kötéseik
mögül a tűkkel dolgos asszonyok.

Quai de Montebello

Kislány futott el épen,
almát tartott kezében.

Piros, nagy alma volt,
a kislány ráhajolt.

Lehellet még az égen,
olyan halvány a hold.

Place de la Notre-Dame

Dobd el a rémes ujságot, vidám
fehér felhőt lenget a Notre-Dame;
ne gondolj másra, ülj le, nézelődj,
figyelj! mert holnap úgyis nélküled
bomlik a tér fölött a szürkület.

Országos Széchényi Könyvtár

HAJNALTÓL ÉJFÉLIG

Istenhegyi jegyzetek

Röviden

Barátaim, ha rövid a papír,
az ember akkor apró verset ír;
higgyétek el, a rövid is elég,
meghalok, s úgylis minden töredék.

Hajnal

A szálló porban az úton
még csak a hajnali szél kanyarog.
Övig mezítlen férfiak
állnak a fényben arany patakok
partján s aranyban mosdanak.
Csattan a víz, tele füttyel a táj
s fenn a hegyen tüzeket rak a nap.

A ház előtt

A világot már nem érted,
s nem tudod, hogy téged itt ki értett.
Esni kezd s a sarkon egy
kövér asszonnyal trécsel egy
kisértet.

Lapszélre

Fejem fölött a vén tetőben
szú gondolkodik, majd rágni kezd.
S finom fehér fapor perreg
a versre, melyhez ép
egy-egy szállongó sort vetek.

Országos Széchényi Könyvtár

Gyermekkori emlék

Hogy kínáljanak itt, azt sose várd,
jobbra a konyha, kérj magadnak, —
bíztat rokonom, a jó Eduárd.
S én kérek, újra kérek s nagy kerek,
zsírba mártogatott kenyerekkel
settengék és a konyha-némberek
szívét lágyítva hangosan nyelek.

Nyolc óra

Felcsillan az alkonyi kéken a Vénusz
s máris jön a hold.
Hintázik az alma sötéten az ágon,
szél söpri a port.
Készülj. Egyedül, egyedül esel át
a halálon.

Később
(Sírfelirat)

Csak éltem itt, szegényen s jámboran,
míg végül elástak ide.

Sosem feledtem el, hogy meghalok:
ime.

S majd így tündököm...

Éltem, de *élni* mindig élhetetlen voltam és
előre tudtam, eltemetnek végül itt,
s hogy évre év rakódik, rögre rög és kőre kő,
hogyan lenn a test megárad és a férges, hús
sötétben fázik majd a csont is meztelen.

Hogy fenn a művemen motoz a surrogó idő,
s mélyebbre süppedek le majd a föld alatt,
mind tudtam én. De mondd, a mű, — az megmaradt?

Este lett

Este lett, a vén tető aszú
fájában alszik most a szű.
S a ringató homályban ringó
virágon dongat még a dongó.
Szárnyukba rejtik csőrük a libák,
szagosat fú felém egy jázminág.

Bűntudat

Ringóra dongó.

Leírtam s nem merek
felnézni most. Csak várok és sunyítok;
kezemre ütnek-é a régi mesterek?

Éji mozgolódás

Halálra rémiti
a rég alvó fasort
egy felriadt kuvik.
A tócsa loccsan és a hold
a víz alá bukik.

Éjféle vihar

Szél tombol a kertben, egy ág leszakadt, a sikongás
felhallik egészen a házig.
Erdőkön a síkos avarban a hófogu farkas
gyorslábú kis őzre vadászik.

Országos Széchényi Könyvtár

EMLÉK

Aj, feszeskemellü,
fecskenyelvü régi lány,
te régi költemény,
most életem delén
kérlek, ne légy goromba,
fuss karomba és kívánj!

A napból méz pereg,
oly rég nem néztelek,
fellebben lebke inged,
penderinted, szerteszáll,
kis pára messze fenn
és látlak meztelen, —

aj, a fény remeg még,
tíz éve emlék vagy te már!

PIRANÓI EMLÉK

Mezítláb lépeget
a víz színén a hold,
bárkája mély ölen
hever a holt halász.

Megmerevedett két
fogsora mögött még
a kósza szélből ül
egy végső harapás.

Fölötte tapsoló
vitorla térdepel,
nyitott szemén ezüst
ködökből szőtt lepel.

Gyöngyöt izzad rajta
a már parányi hő
s testére hűvöset
lehell a hús idő.

TOBORZÓ

Sok barna forradás
fut füstös testén végig,
földönfutó, sötét
bozótok védik;

de hogyha visszatér,
fölkél a jajduló nép,
alatta akkor táncos és
szakállas lábu ló lép.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

BÉKE, BORZALOM

Mikor kiléptem a kapun, tíz óra volt,
fénylő keréken pék suhant és énekelt,
gép dongott fenn, a nap sütött, tíz óra volt,
halott néném jutott eszembe s már repült
felettem mind, akit szerettem és nem él,
sötéten szállt egész seregnyi néma holt
s egy árnyék dőlt el hirtelen a házfalon.
Csend lett, a délelőtt megállt, tíz óra volt,
az uccán béke lengett s valami borzalom.

H AJNALI KERT

Az alvó házból csöndesen
kijött a feleségem,
egy könnyű felleg úszik ép
fölötte fenn az égen.

Mellém ül és a hajnali
nedves füvek most boldogan
felé sikongnak, hallani
és fordul már a hallgató
virágok szára, jár a fény
s megvillan rajtuk néhol,
nesz támad itt, toll villan ott
s kakaska kukkorékol.

Rigó pityeg választ s a kert
susogni kezd, minden bokor
alján apró fütty bujdokol,
kibomlik sok hűvös levél,
s felfénylik itt egy szalmaszál
a fűben és két ág között
kis pókok fényes szála száll.

Ülünk a fényben, hallgatunk,
fejünk felett a nap kering
s lehelletével szárogatja
harmattól nedves vállaink.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

OKTÓBERI ERDŐ

A bokron nedves zúrzavar,
a tegnap még arany avar
barna sár lett a fák alatt,
férget, csigát, csirát takar,
bogárpáncélt, mely széthasadt;

hiába nézel szerteszét,
mindent elönt a rémület,
ijedt mókus sivít feléd,
elejti apró ételét,
ugrik, — s a törzsön felszalad;

tanulj hát tőle, védő magad,
a téli rend téged se véd,
arkangyalok sem védenek,
az égen gyöngyszín fény remeg
s meghalnak sorra híveid.

ÉNEK A HALÁLRÓL

Kosztolányi Dezső temetésén

A sír felett szítál az őszi köd,
korán van még és íme este lett.
Sötét egüinkre lassan színezüst
koszorút fon a súlyos fáklyafüst

s felrebbenő madár fenn sírdogál!
A lélek oly ijedt és lebbenő,
akár a hús, könnyűszárnyu felleg,
melyre forró csillagok lehelnek.

A test pihen vermében hallgatag,
rögök nyugalmas sorsát éli lenn,
szétoszlik, szomjas gyökér felissza
s zöld lobogással tér újra vissza,

törvény szerint! s oly szörnyü, szörnyü így,
mi egy világ volt, kétfelé kering!
vagy bölcs talán? a holttest tudja itt.
Órizd Uram, a lélek útjait.

ELÉGIA

JUHÁSZ GYULA HALÁLÁRA

Öt évig laktam városodban költő,
s nem láttalak sosem. Négy fal között,
csomós sötétben éltél távol és
nem érdekelt e földi tartomány
s a folyton mást dajkáló diadal;
immár a rémes sár ölében fekszel,
esőtől nedves deszkaszál takar.

Régóta már csak éjjel, ablakodból
néztél az égre és a fellegek
futása ért a szívedig talán;
tudom, hogy évek óta nem beszéltél,
mint hallgató barát, ki megfogadta;
oly némán éltél és szakállasan,
ahogy kegyetlen szárán él a barka.

Tavasza van és a fényes mély Tisza
tovább folyik, s árad tovább a fénytelen
nyomor tanyáidon; nem változott
mióta földbetettek semmisem:
akárha élnél, úgy vonul a felleg
s fehér virágban álló fák felől
az illatok éjente útrakelnek.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

KESERÉDES

A felleg zsákja pattan,
víz csurran és riadtan
órjási hangya fut.

Villámok tőre surran,
dörgés gurul le túlhan,
de máris kékbe hull.

A záporfelleg öccse,
földönfutó ködöcske
a sárban hentereg.

Napfény lehellget rája,
megég apró ruhája
s pucéran füstölög.

A földre ázott, fényes
levél alatt szemérmes
szamóca bujdosik.

Gödörbe gyűlve néhol
kis tócsa bugyborékol
és tudja, meddig él.

S ki tudja meddig élek?
lebbenj csak, könnyű ének,
vidám lehelletem!

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

TEGNAP ÉS MA

Tegnap hús eső szitált s a térdelő
bokorból bíborban bútt elő
és lassan vonult a réten át
két föl pattant ajku szerető;

és ma bős ágú, tapadó kerekkel,
gőzölgő katonák jöttek reggel,
homlokukat rohamsisak ótta,
erős illatok szálltak utánuk,
férfisorsunk nehéz lobogója.

(Jaj szőke gyerekkor, de messzire szálltál!
ó, hóhaju vénség, téged sem érlek el!
a költő bokáig csúszós vérben áll már
s minden énekében utolsót énekel.)

LAPSZÉLI JEGYZET
HABAKUK PRÓFÉTÁHOZ

Városok
lángoltak,
robbantak
a faluk!
légy velem
szigoru
Habakuk!

Kihűlt már,
fekete
a parázs;
bennem még
lánggal ég
a tüzes
harapás!

Ételem,
italom
keserü.
Kormozz be
talpig te
fekete düh!

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

ALUDJ

Mindig gyilkolnak valahol,

lehunyt pilláju völgy

ölén, fürkésző ormokon,

akárhon, s vigaszul

hiába mondod, messzi az!

Sanghai, vagy Guernica

szivemhez éppen oly közel,

mint rettegő kezed,

vagy arra fenn a Juppiter!

Ne nézz az égre most,

ne nézz a földre sem, aludj!

a szikrázó Tejút

porában a halál szalad

s ezüsttel hinti be

az elbukó vad árnyakat.

IL FAUT LAISSER . . .

Il faut laisser maison, et vergers et jardins, —
egyik utolsó versét e sorral kezdte Ronsard,
morgom magamban és fülel a barna ösvény
s a kerti rózsafákról egy-egy holt szirom száll;
két meztelen bokor mélán utánam bámul,
úgy látszik ért a táj egy kissé franciául;
il faut laisser, — mereng a tölgyfa is szavalva
s egy fáradt makkot ejt a gőzölgő avarra.

Felhők közt ül a nap, egy bak kötélre fűzve
elindul s mint fehér, szakállas mélabú jár
köröskörül s a rét tócsáiban taposgat;
az égi téreken madárhad vé-je úszikál
és néha eltűnik a lassu szürkületben;
a ritkás lomb között hűs eső fátyla lebben,
il faut laisser, — susog, Ronsard-t a földbe tették,
s majd megfagy rajtad is, ne félj, a gyöngy verejték.

ŐRIZZ ÉS VÉDJ

Álmomban fú a szél már éjjelente
s a hófehéren villanó vitorlák
csattogva híznak messzi útra készen.

Úgy írom itt e lassu költeményt,
mint búcsuzó, ki újra kezdi éltét,
s ezentúl bottal írja verseit
szálló homokra távol Áfrikában.

De mindenünnen, Áfrikából is
borzalmas sírás hallik; rémitő
gyermekét szoptatja nappal, éjjel
szederjes mellén a dajka idő.

Mit ér a szó két háború között,
s mit érek én, a ritka és nehéz
szavak tudósa, hogyha ostobán
bombát szorongat minden kerge kéz!

Egünkre láng fut és a földrehull
az égi fényjelekből olvasó,
fájdalom kerít körül fehéren,
akár apályidőn tengert a só.

Órizz és védj, fehérlő fájdalom,
s te hősín öntudat, maradj velem:
tisztá szavam sose kormozza be
a barna füsttel égő félelem!

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

HIMNUSZ A BÉKÉRŐL

Te tünde fény! futó reménység vagy te,
forgó századoknak ritka éke:
zengő szavakkal s egyre lelkesebben
szóltam hozzád könnyüléptű béke!

Szólnék most újra, merre vagy? hová
tüntél e télből, mely rólad papol
s acélt fen szívek ellen, — ellened!
A szőlőszemben alszik így a bor

ahogy te most mibennünk rejtezel.
Pattanj ki hát! egy régesrégi kép
kisért a dalló száju boldogokról;
de jaj, tudunk-e énekelni még?

Ó, jöjj el már te szellős március!
most még kemény fagyokkal jó a reggel,
didergő erdők anyja téli nap:
leheld be zúzos fáidat meleggel,

s állj meg fölöttünk is, mert megfagyunk
e háboruk perzselte télben itt,
ahol az ellenállni gyöngye lélek
tanulja már az öklök érveit.

Nyarakra gondolunk s hogy erdeink
majd lombosodnak s bennük járni jó,
és kertjeinknek sűrű illatában
fáján akad a hullni kész dió!

s arany napoknak alján pattanó
labdák körül gomolygó gombolyag,
gyereksereg visong; a réteken
zászlós sörényű, csillogó lovak

száguldanak a hulló nap felé!
s fejünk felett majd surrog és csivog
a fecskefészkektől sötét ereszt!
Így lesz-e? Így! Mert egyszer béke lesz.

Ó, tarts ki addig lélek, védekezz!

ELSŐ ECLOGA

Quippe ubi fas versum atque nefas: tot bella per orbem,
tam multae scelerum facies; . . .

Vergilius

Pásztor:

Régen láttalak erre, kicsalt a rigók szava végre?

Költő:

Hallgatom, úgy teli zajjal az erdő, itt a tavasz már!

Pásztor:

Nem tavasz ez még, játszik az ég, nézd csak meg a tócsát,
most lágyan mosolyog, de ha éjszaka fagy köti tükrét
rádvincsorít! mert április ez, sose higgy a bolondnak, —
már elfagytak egészen amott a kicsiny tulipánok.

Mért vagy olyan szomorú? nem akarsz ideülni a kőre?

Országos Szépirodalmi Könyvtár Költő:

Még szomorú se vagyok, megszoktam e szörnyű világot
annyira, hogy már néha nem is fáj, — undorodom csak.

Pásztor:

Hallom, igaz, hogy a vad Pirenéusok ormain izzó
ágyucsövek feleselnek a vérbefagyott tetemek közt,
s medvék és katonák együtt menekülnek el onnan;

asszonyi had, gyerek és öreg összekötött batyuval fut
s földrehasal, ha fölötte keringeni kezd a halál és
annyi halott hever ott, hogy nincs aki eltakarítsa.
Azt hiszem ismerted Federícót, elmenekült, mondd?

Költő:

Nem menekült. Két éve megölték már Granadában.

Pásztor:

Garcia Lorca halott! hogy senki se mondta nekem még!
Háborúról oly gyorsan iramlík a hír, s aki költő
így tűnik el! hát nem gyászolta meg őt Európa?

Költő:

Észre se vették. S jó, ha a szél a parázst kotorászva
tört sorokat lel a máglya helyén s megjegyzi magának.
Ennyi marad meg majd a kíváncsi utódnak a műből.

Pásztor:

Nem menekült. Meghalt. Igaz is, hova futhat a költő?
Nem menekült el a drága Atilla se, csak *nemet* intett
folyton e rendre, de mondd, ki siratja, hogy így belepusztult?
Hát te hogy élsz? visszhang jöhet-é szavaidra e korban?

Ágyudörej közt? Üszkösödő romok, árva faluk közt?
Írok azért, s úgy élek e kerge világ közepén, mint
ott az a tölgy él; tudja kivágják, s rajta fehérlik
bár a kereszt, mely jelzi, hogy arra fog irtani holnap
már a favágó, — várja, de addig is új levelet hajt.
Jó neked, itt nyugalom van, ritka a farkas is erre,
s gyakran el is feleled, hogy a nyáj, amit őrzöl, a másé,
mert hisz a gazda se jött ide hónapok óta utánad.
Áldjon az ég, öreg este szakad rám, míg hazaérek,
alkonyi lepke lebeg már s pergeti szárnya ezüstjét.

Országos Széchényi Könyvtár

HUSZONKILENC ÉV

Ortutay Gyulának

Huszonkilenc év! most csütörtökön
volt egy hete, hogy ennyi lettem;
verset szoktam írni én ilyenkor,
már évek óta verssel ünnepeltem
e szörnyű fordulót, de aznap
nem békitett meg semmisem,
nem maradt meg semmisem vigasznak.

Számoltam és motyogtam hajnalig,
ó jaj, utolsó huszas évem,
húszon ím kilenc s utána ó jaj,
utána: harminc. Mozdul év az éven;
a szív ijedt, régóta kínzom,
már évek óta élek így,
vad bozótban, ártatlan Robinzon,
ki békén tett-vett s közben tudta meg,
nem védi semmi és a házat,
melyet jó magasra épített fel,

ledöntik s harsogó vadászat
kél ellene s az elbukó nap
vérében ázva gyilkos és
hallgatag vadászok hallgatóznak.

Álmatlanul feküdtem, szédülés
hintáztatott, az égből fáradt
fények hulldogáltak hunyt szememre;
eső jött hirtelen, az éj megáradt,
hűvös vize szobámba lomha
lepkéket vert be s reszketeg
csillagot sodort az ablakomra.
Órákat élő lepke szállt le rám
s időtlen éltű csillag nézett:
mennyi az, amennyit eddig éltem?
huszonkilenc év? hófehér enyészet
dédelget, ringat s úgy emel fel,
mint gyöngye pelyhet lassu szél,
lassan és borzalmas kényelemmel.

Fölkeltem, kinn a hajnal tétován
járkált a púpos hegygerincen,
ablakomhoz álltam és kinéztem:
előtted húsz év? tíz? vagy semmi sincsen?
nem mindegy, mondd? — szóltam magamra,
te nem szereztél semmit itt,
drága holmi még nem ült a kamra
hűsén sosem tenálad, semmi rossz
nem él szivedben, mégis úznak,
rák épülget benned, vagy leszúrnak,
nem mindegy, mondd? vagy tán a máglyatűznek
hiányzik majd a költeményed,
ha többé semmit már nem írsz,
mert mi verssé lenne, füttybe téved?

Országos Széchényi Könyvtár

A lepke meghal s lám az égi fény
az vándorol időközön által,
nagy folyók tünődve egyre folynak,
s deltáiknál iszap zsong fodros háttal,
víz álmodik a sűrű ringó
nád közt s a fényben föllebeg
a nap felé egy rózsaszín flamingó.

TARTALOM

Huszonnyolc év (1937)	7
Ez volna hát . . . (1937)	10
Éjfél (1937)	13
Este a hegyek között (1937)	14
Három hunyorítás (1937)	18
Himnusz a Nilushoz (1936)	20
Chartres (1937)	22
Cartes postales (1937)	23
Hajnaltól éjfélig (1938)	25
Emlék (1937)	31
Piranói emlék (1937)	32
Toborzó (1937)	33
Béke, borzalom (1938)	34
Hajnali kert (1938)	35
Októberi erdő (1937)	37
Ének a halálról (1936)	38
Elégia Juhász Gyula halálára (1937)	39
Keserédes (1936)	41
Tegnap és ma (1936)	43
Lapszéli jegyzet Habakuk prófétához (1937)	44
Aludj (1937)	46
Il faut laisser . . . (1938)	47
Őrizz és védj (1937)	48
Himnusz a békéről (1938)	50
Első ecloga (1938)	52
Huszonkilenc év (1938)	55

Nyomtatta
Kner Izidor könyvnyomdája
Gyoma, 1938.
Tipografiai elrendezését
Haiman-Kner György tervezte.
Felelős kiadó
Radnóti Miklós.
Minden jog a szerzőé.

Országos Széchényi Könyvtár

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

